

ЗАЛЕЖНІСТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІД МОРФОЛОГІЧНИХ ОЗНАК ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ, ЩО МЕШКАЮТЬ В ЗОНІ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ, ВНАСЛІДОК АВАРІЇ НА ЧАЕС

Приймак С.Г., Ущенко З.Д., Гайова Н.В.

Чернігівський державний педагогічний університет ім. Т.Г.Шевченка

Метою роботи було встановлення фізичних та функціональних можливостей дітей та підлітків на забруднених територіях відповідно до фізичного розвитку та стану здоров'я. Дослідження проведені у регіоні, що зазнав значного впливу з боку іонізуючого випромінювання - смт Народичі Житомирської області, які віднесені до II зони радіоактивного забруднення, та у м. Чернігові (відносно чиста зона). Досліджувались 225 дітей у віці 15 років - 123 хлопчиків та 102 дівчаток. Вивчались антропометричні, швидкісно-силові показники та рівень фізіологічного стану (РФС).

Встановлено, що дані швидкісно-силових вправ підлітків 15 років забрудненої території значно нижчі, ніж у дітей того ж віку з відносно чистого району. Так, біг на 60 м, стрибки у довжину з місця, підтягування на перекладині та кистьова динамометрія у середньому нижчі на 11% відносно дітей з чистої зони. Суттєво відрізнялись між собою показники фізичного розвитку у хлопчиків : у чистій зоні вони мають зріст $171 \pm 2,95$ см та вагу $57,5 \pm 4,16$ кг, тоді як підлітки у II зоні - $164 \pm 2,11$ см, вагу $51 \pm 2,13$ кг, тобто на 12% нижчі. Така ж тенденція спостерігалась у дівчаток. Має певні особливості і серцево-судинна система. Так, у хлопчиків і дівчаток забрудненої території кров'яний тиск суттєво не відрізнявся від показників підлітків чистої зони, але частота серцевих скорочень як у хлопчиків так і у дівчаток забрудненої зони були високими, що становило 19% у хлопчиків та 10 % у дівчаток. Рівень фізіологічного стану аналогічно був низьким і становив 0,248 та 0,256 ум. од. У дітей з м. Чернігова він знаходився у межах середніх величин і становив 0,407 у хлопчиків, та 0,395 у дівчаток.

Таким чином, проведені дослідження показують значну залежність швидкісно-силових вправ та рівня фізіологічного стану дітей та підлітків як забрудненої території так і чистої від рівня фізичного розвитку. Зниження показників рухової активності провокує зниження РФС. У зв'язку з цим необхідно впровадити в систему фізичного виховання диференційовані норми навантажень, які сприяли б підвищенню рівня фізіологічного стану організму та його адаптації до несприятливих факторів зовнішнього середовища.